

בעולם שצריך אדם לדחותו ולנהוג בו קלון, שהרי כלם מעשי אמת הם, והכל צריך בעולם. שהרי פעם אחת היה רבי אלעזר הולך בדרך, והיה הולך עמו רבי חזקיה. ראו נחש אחד. קם רבי חזקיה להרג אותו. אמר לו רבי אלעזר, עזב אותו, אל תהרג אותו. אמר לו, והרי הוא דבר רע שהורג בני אדם. אמר לו לרבי חזקיה, והרי כתוב (קהלת) אם ישוף הנחש כלוא לחש. לא נושא הנחש את האדם עד שלוחשים לו מלמעלה ואומרים לו לך הרג את פלוגי.

ולפעמים כמו שעשה זה, כך גם מציל את האדם מדברים אחרים, ועל ידו מרחיש הקדוש ברוך הוא גם לבני אדם, והכל תלוי ביד הקדוש ברוך הוא והכל מעשי ידיו. וצריך אותם העולם. ואם העולם לא היה צריך אותם, לא היה הקדוש ברוך הוא עושה אותם. ולכן לא צריך אדם לנהוג בהם קלון בדברי העולם. בדבריו ומעשיו של הקדוש ברוך הוא על אחת כמה וכמה.

פתח ואמר, וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד. וירא אלהים - זה אלהים חיים. וירא - שהסתכל להאיר להם ולהשגיח עליהם. את כל אשר עשה - הכל בכלל אחד, מעלה ומטה. והנה טוב - זה צד הימין. מאד - זה צד השמאל. והרי פרשוה, טוב - זה מלאך החיים. מאד - זה מלאך המות. והכל סוד אחד. סוד הוא לאותם שמתבוננים בסוד החכמה.

וירא אלהים את כל אשר עשה (בראשית א). בכל מעשה בראשית פתוח וירא אלהים כי טוב, וכאן - וירא אלהים את כל אשר עשה. אלהים למטה שולט על

מלה בעלמא דבעי בר נש לדחיא ליה מניה, ולאנהגא ביה קלנא, דהא בלהו עובדא דקשוט אינון, וכלא אצטריך בעלמא.

דהא זמנא חדא, הוה ר' אלעזר אזיל בארשא, והוה אזיל עמיה ר' חזקיה, חמו חד חוין, קם ר' חזקיה למקטליה. אמר ליה ר' אלעזר, שביק ליה לא תקטליניה. אמר ליה, והא מלה בישא איהו, דקטיל בני נשא. אמר ליה לר' חזקיה, והא כתיב (קהלת י) אם ישוף הנחש בלא לחש. לא נשיף חוין לבר נש, עד דלחשין ליה מלעילא, ואמרי ליה זיל קטיל ליה לפלגיא.

ולזמנין כמה דעביד האי, הכי נמי שזיב לבר נש, ממלין אחרנין, ועל ידי ארחיש קדשא ברין הוא ניסא לבני נשא, וכלא בידא דקודשא ברין הוא תליא, וכלא איהו עובדי ידי, ואצטריך עלמא להו, ואי לאו דאיצטריך לון עלמא, לא עבד לון קדשא ברין הוא. ועל דא לא בעי בר נש לאנהגא בהו קלנא במלי דעלמא. במלוי ובעובדוי דקודשא ברין הוא על אחת כמה וכמה.

פתח ואמר, (בראשית א) וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד. וירא אלהים: דא אלהים חיים. וירא: דאסתפל לאנהרא לון, ולאשגחא לון. את כל אשר עשה כלא בכללא חדא, עילא ותתא. והנה טוב: דא סטרא דימינא. מאד: דא סטרא דשמאלא, והא אוקמוה, טוב: דא מלאך חיים מאד: דא מלאך המות. וכלא רזא חדא. רזא הוא, לאינון דמסתכלי ברזא דחכמתא.

וירא אלהים את כל אשר עשה. בכל עובדא דבראשית, פתיב, וירא אלהים כי טוב, והכא וירא אלהים את כל אשר עשה. אלהים

התחתונים, אלהים למעלה שולט על העליונים. זהו סוד של אלהים חיים, (דבר אחר, הכל הוא אלהים חיים) שמאיר ומדליק כל אותם מקורות עליונים ותחתונים, ומשם יוצאים כל אותם אורות להאיר.

תוספתא

במבטא שבמכסים נרשם רשם אחד שלא נראה ולא התגלה אותו רשם רשום ולא רשום. בעלי התבונה ועינים פקוחות לא יכולים לעמד בו. הוא קיום הכל. אותו הרשם הוא קטן, שלא נראה ולא התגלה. עומד ברצון לקיים הכל. לקבל מה שמקבל ממה שאין בו רשם ולא רצון, שלא נראה.

אותו הרשם רוצה לכסות את עצמו, ועושה אותו לעצמו להטמן בו היכל אחד. אותו היכל מוציא אותו מעצמו, ומותח אותו במתיחה גדולה ורבה לכל הצדדים, מכבד אותו בלבושי כבוד, ופותח לו חמשים שערים. לפני ולפנים נטמן ונגנז אותו רשם. פיון שנגנז בו ונכנס לתוכו, מתמלא באור. מאותו האור נובעים אורות, וניצוצות יוצאים מאותם השערים, ומאירים הכל. אותו היכל מכסה בשש יריעות. אותן שש יריעות הן חמש. לפני ולפנים אותן יריעות עומדת יריעה אחת וקומה, ובאותה היריעה מתכסה אותו ההיכל, מפני משגית ורואה הכל.

ההיכל הזה הוא פקידת העינים שלא יגום. הוא משגיח תמיד להאיר למטה מתוך האור של אותו הרשם. אותה תבונה, חכמה נסתרת, רצון הרצונות, (בקשת הבקשות) היה גנוז וטמון, ולא התגלה, עומד ולא עומד,

לתתא, שליט על תתאי. אלהים לעילא, שליט על עלאי. דא איהו רזא דאלהים חיים, (נ"א דבר אחר בלא איהו אלהים חיים) דאנהיר ואדליק כל אינון פוצינין עלאין ותתאין, ומתמן נפקין כל אינון נהורין לאנהרא.

תוספתא

בטמורו דטמירין, אתרשים רשימו חד, דלא אתחזי ולא אתגליא. ההוא רשימו, רשים ולא רשים. מארי דסכלתנו, ופקחין דעינין, לא יכלין למיקם ביה. איהו קיומא דכלא. ההוא רשימו איהו זעיר, דלא אתחזי ולא אתגליא. קיימא ברעותא, לקיימא כלא. לנטלא מה דנטלא, ממה דלית ביה רשימו, ולא רעותא, דלא אתחזי.

ההוא רשימו בעא לאחפיא גרמיה, ועביד ליה לגרמיה, לאתטמרא ביה, חד היכלא. ההוא היכלא אפיק ליה מגרמיה, ומתח ליה במתיחו רב וסגיא לכל סטרין, אוקיר ליה בלבושי יקר, פתח ליה חמשין תרעין.

לגו בגו, אתטמר ואתגניז ההוא רשימו. פיון דאתגניז ביה, ועאל בגויה, אתמליא נהורא. מההוא נהירו, נבעין נהורין, ונצוצין נפקין מאינון תרעין, ונהרין כלא.

ההוא היכלא אתחפייא בשית יריעין. אינון שית יריעין, אינון חמש. לגו בגו אינון יריעין, קיימא חד יריעא מרקמא, בההוא יריעה אתחפייא ההוא היכלא, מניה אשגח וחקמא לכלא.

האי היכלא איהו פקיחא דעינין, דלא ניים. איהו אשגח תדיר לאנהרא לתתא, מגו נהירו דההוא רשימו. ההוא סכלתנו, חכמתא נהירו דההוא רשם, רעו דרעותין (פ"א